

Budai Napló

jelent: 1935. okt. 19.

Buda vagy Budapest?

Budapest nevének megváltoztatását Széll Sándor úr vetette föl a „Budai Napló” hasábjain, mint olyan ember, aki a világot járja nyitott szemmel és alkalma van megfigyelni az idegenek észjárását és tévesen szerzett véleményét.

Most megnyilatkozik másvalaki, aki szintén járta a világot és akinek most is alkalma van az idegenek véleményét megismerni: — Gundel Károly úr, aki az ellenkező következtetésre jutott. Szívesen teret adunk az ő felfogásának is, mert a vita tisztázza az eszmét.

Jóhangzású és jó-hirrel kapcsolatos névnek a megváltoztatása — legyen az akár családnév, választott művésznév, üzleti vállalkozás cége, vagy akár helysége — mindenképp nehéz és kockázatos.

Nem lehet vitás, hogy fővárosunk nevének „Budá”-ra való leegyszerűsítése vagy visszaváltoztatása (?) előnyt jelent bizonyos szempontokból. „Buda” magyaros hangzású, rövid, könnyen megjegyezhető bármely anyanyelvű idegen által is és nincsen kitéve az összetéveszthetőség veszedelmének, míg „Pest” szlávhangzású, a pestisre emlékeztet és végül Budapestnek Bukaresttel való hasonl hangzása révén könnyen összetéveszthető.

Budát is, Pestet is e néven nevezik közel egy évezred óta eleink és természetes, hogy Budapestnek neveztek el apáink a két városból egyesültet. Tragikus, hogy nem gondoltak akkor a Bukarest nevével való hasonlatosságra, de kérdés, hogyha gondoltak is reá, meg tudtak volna küzdeni a pesti polgárság vezetőinek lokalsovinizmusával és nem lett volna-e akadálya, sőt meggyőzője az egyesítés tervének, ha az elnevezés nem egyesítésre, hanem a testvérvárosba való beolvadásba utalt volna. Most azonban ezen hiába kesergünk. A Budapest név átment a köztudatba, világszerte így tanítják, így ismerik a Duna királynőjének, gyöngyének, a fürdővárosnak nevét. Különösen az utolsó 10—15 évben ezen a néven irtak róla a

világ minden nyelvű ujságjában, emlegették ittjárt utazók élőlőszóval, dicsérve szépségét, tisztaságát, ételét, italát, zenéjét, fürdőit. Büszke öntudattal vallhatjuk, hogy Budapestnek hire és pedig jó hire van. Távoli és közeli országok fiainak talán még csak a tervezettség, álmódóság stádiumában lévő utiprogramjában ott szerepel ez a szó: Budapest. Tengerjáró hajók fedélzetén, hotelek halljában, ha utas emberek arról vitáznak, melyik a világ legszebb városa, a vitából nem maradhat el soha ez a szó: Budapest. Valódi, reális érték ez a hírneve fővárosunknak. Ne dobjuk el magunktól, mert Pestnek nevét eltörölni, eltüntetni, kiírtani úgy sem tudjuk, sem mi, sem unokáink. Amíg a Duna partján állani fog ez az igazán eggyé vált testvérváros — akárhogy hívják is az egész — a lakócai részére csak „Pest” marad Pest és „Budának” Buda a Duna jobb- és balpartján.

Ami az összetéveszthetőséget illeti — hát édes Istenem! — felületes emberek mindig voltak és mindig lesznek. Minél nagyobb a földrajzi távolság és minél jobban távolodik némely ember az iskola padjától, annál nagyobb a névelcserélés lehetősége. Az idegenforgalmat nem a földrajzi tudás megbizhatósága irányítja és kétségtelen, hogyha a felvetett terv valóra válna és a Budapest nevet törölnék a menetrendekből, utikönyvekből és térképekről, hogy helyébe „Budá”-t írjanak, úgy ezzel teremtenének csak igazában olyan helyzetet, hogy a Budapestet kereső Bukarestben kötne ki és ekkor lenne az összetéveszthetőség lehetősége nemcsak nagyobb, de veszedelmesebb és károsabb a jelenleginél.

A Budapest név ma a világ idegenforgalmi piacán „márka” s mint ilyen érték, sőt valóságos kincs. Nekünk szegény magyaroknak nincs olyan jó sorsunk, hogy lemondhassunk a legkisebb értékről is a magunk jószántából, mikor amúgy is eleget szedtek és szednek el tőlünk erőszakkal. Ne dobjuk hát el, amink van, hanem becsüljük meg!

Gundel Károly.